

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

Αναφορά

Προς τους κ. κ. Υπουργούς:

- Πολιτισμού και Αθλητισμού
- Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Επιστολή-Καταγγελία Οικολογικής Κίνησης Πάτρας (ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ) με την οποία ζητούν είτε την πλήρη κατάργησή του φωτισμού του τείχους Δυμαίων, είτε τη χρήση του για περιορισμένο χρόνο»

Οι βουλευτές Αχαΐας, Σία Αναγνωστοπούλου και Κώστας Μάρκου καταθέτουν ως αναφορά την επιστολή-καταγγελία της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας (ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ) με την οποία ζητούν είτε την πλήρη κατάργησή του φωτισμού του τείχους Δυμαίων, είτε τη χρήση του για περιορισμένο χρόνο (ελάχιστες ημέρες ετησίως) σε περιπτώσεις π.χ. εκδηλώσεων με επίκεντρο το χώρο αυτό.

Όπως αναφέρει η ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ στην επιστολή-καταγγελία της, ασυμβίβαστος με την προστατευόμενη περιοχή Ramsar και ιδιαίτερα επιβαρυντικός για την πανίδα της περιοχής είναι ο φωτισμός του τείχους Δυμαίων, που έχει προσφάτως εγκατασταθεί και λειτουργεί, με προβολείς σε όλη την περίμετρό του. Η ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ επισημαίνει ότι ο φωτισμός αυτός μπορεί να αποσκοπεί στην ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου, αλλά, ταυτόχρονα, αποτελεί και παράγοντα αποπροσανατολισμού της μεταναστευτικής орνιθοπανίδας και δυσχέρασης της κίνησης της τοπικής орνιθοπανίδας από υγρότοπο σε υγρότοπο. Επίσης, η ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ επισημαίνει ότι αποπροσανατολίζει τα έντομα με δραματικά αποτελέσματα στους πληθυσμούς τους, που συνεπάγονται τόσο ένα ισχυρό πλήγμα στην επικοινωνία της χλωρίδας του εθνικού πάρκου όσο και σοβαρή διατάραξη της τροφικής αλυσίδας, με δεδομένο ότι οι πληθυσμοί των εντόμων είναι θεμελιώδους σημασίας για τη διατροφή των πτηνών.

Επισυνάπτεται η σχετική επιστολή-καταγγελία.

Παρακαλούμε για την άμεση εξέταση της Αναφοράς μετά της επιστολής-καταγγελίας, για την απάντηση και την ενημέρωσή μας σχετικά με τις ενέργειές σας.

Αθήνα, 29.07.2021

Οι καταθέτοντες βουλευτές

Αναγνωστοπούλου Αθανασία [Σία]

Μάρκου Κώστας

(<https://www.oikipa.gr/>)

Οικολογική Κίνηση Πάτρας (<https://www.oikipa.gr/>) (?)
page_id=2878)

f (<https://www.facebook.com/groups/oikipa/about/>)
(https://www.youtube.com/channel/UCN0QmZkX5gCd_RTYI-jAKdg)

≡ Main Menu

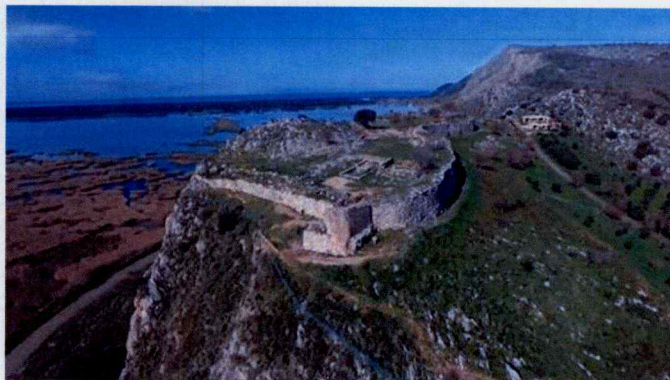

Επιβαρυντικός για την πανίδα της περιοχής ο φωτισμός του τείχους Δυμαίων

📅 11 Ιουλίου 2021

(<https://www.oikipa.gr/%ce%b5%cf%80%ce%b9%ce%b2%ce%b1%cf%81%cf%85%ce%bd%cf%84%ce%b9%ce%ba%cf%8c%cf%82-%ce%b3%ce%b9%ce%b1-%cf%84%ce%b7%ce%bd-%cf%80%ce%b1%ce%bd%ce%af%ce%b4%ce%b1-%cf%84%ce%b7%cf%82-%cf%80%ce%b5%cf%81%ce%b9-2/>)

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Ασυμβίβαστος με την προστατευόμενη περιοχή Ramsar και ιδιαίτερα **επιβαρυντικός** για την πανίδα της περιοχής είναι ο φωτισμός του τείχους Δυμαίων, που έχει προσφάτως εγκατασταθεί και λειτουργεί, με προβολείς σε όλη την περίμετρό του. Τα παραπάνω κατήγγειλε η Οικολογική Κίνηση Πάτρας, η οποία με έγγραφά της προς την Εφορία Αρχαιοτήτων Αχαΐας, τονίζει την ανάγκη προστασίας της πανίδας των υγροτοπικών περιοχών (λιμνοθάλασσες Προκόπου και Πάπα) από την προκαλούμενη **φωτορύπανση**.

Στην από 12-5-2021 επιστολή της, η ΟΙΚΙΠΑ αναφέρει πως ο φωτισμός αυτός μπορεί να αποσκοπεί στην ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και παράγοντα αποπροσανατολισμού της μεταναστευτικής ορνιθοπανίδας και δυσχέρασης της κίνησης της τοπικής ορνιθοπανίδας από υγρότοπο σε υγρότοπο. Επίσης αποπροσανατολίζει τα έντομα με δραματικά αποτελέσματα στους πληθυσμούς τους, που συνεπάγονται τόσο ένα ισχυρό πλήγμα στην επικοινωνία της χλωρίδας του εθνικού πάρκου όσο και σοβαρή διατάραξη της τροφικής αλυσίδας, με δεδομένο ότι οι πληθυσμοί των εντόμων είναι θεμελιώδους σημασίας για τη διατροφή των πτηνών.

Τα πλήγματα αυτά στην ομαλή κίνηση της ορνιθοπανίδας, και στους πληθυσμούς των εντόμων, θα οδηγήσουν σε σοβαρή, μη ανεκτή υποβάθμιση του υγροτοπικού οικοσυστήματος του Εθνικού πάρκου και για το λόγο αυτό **ζητά είτε την πλήρη κατάργησή του, είτε τη χρήση του για περιορισμένο χρόνο** (ελάχιστες ημέρες ετησίως) σε περιπτώσεις π.χ. εκδηλώσεων με επίκεντρο το χώρο αυτό.

Στην απάντησή της η Εφορία Αρχαιοτήτων Αχαΐας μεταξύ άλλων ανέφερε:

«Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής επιστολής σας, που αναφέρεται στις πιθανές βλάβες που προκαλεί στην πανίδα της περιοχής ο φωτισμός ανάδειξης της προϊστορικής ακρόπολης του Τείχους Δυμαίων, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η εγκατάσταση του φωτισμού ανάδειξης έγινε βάσει μελέτης που εγκρίθηκε από τα αρμόδια όργανα του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού. Βασικές αρχές του φωτισμού ανάδειξης είναι ο σεβασμός προς το μνημείο σε συνάρτηση με τις εντάσεις φωτισμού, η υπογράμμιση της αρχιτεκτονικής δομής του, με ταυτόχρονη ελαχιστοποίηση της άσκοπης διασποράς του φωτός στη γειτνιάζουσα φύση.

Για τον σκοπό αυτό λήφθηκε μέριμνα για τη μείωση της φωτεινής ρύπανσης στο ελάχιστο με τη χρησιμοποίηση υλικών και πηγών φωτισμού (LED's) που έχουν μεγάλη διάρκεια ζωής, χαμηλή κατανάλωση ενέργειας και χαμηλό κόστος συντήρησης. Τονίζεται ότι οι χρησιμοποιηθέντες τύποι φωτιστικών επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για ανάδειξη μνημείων, ενώ όλες οι επεμβάσεις είναι ανιστρεπτές. Βάσει της εγκεκριμένης μελέτης "...η ένταση του φωτός θα περιοριστεί σε χαμηλά επίπεδα για την ήπια ανάδειξη του και την ταυτόχρονη προστασία της υπάρχουσας χλωρίδας και πανίδας από φωτορύπανση ή επιβλαβείς ακτίνες φωτός". Η μελέτη επίσης προβλέπει: "Πηγή φωτός – επιλέγεται ένα φάσμα φωτός (led 3000K), που δεν θα είναι βλαβερό για έντομα και άλλα ζώα (πχ UV) αλλά ούτε και για τα υλικά του μνημείου. Φωτιστικά σώματα – επιλέγονται φωτιστικά σώματα ασύμμετρης δέσμης (55°), που μπορούν εύκολα να στοχεύσουν στον προορισμένο στόχο."

Εφ' όσον έχετε στη διάθεσή σας συγκεκριμένα δεδομένα, που να τεκμηριώνουν την πιθανή πρόκληση βλάβης στην πανίδα και την εν γένει οικολογική ισορροπία της περιοχής από τον φωτισμό ανάδειξης (π.χ. μετρήσεις της κίνησης πτηνών πριν και μετά την εγκατάσταση του φωτισμού), παρακαλούμε να τα θέσετε υπ' όψη μας, έτσι ώστε να είναι δυνατή η βάσει στοιχείων επανεξέταση των παραμέτρων λειτουργίας του φωτισμού».

Απαντώντας στην επιστολή της Εφορίας Αρχαιοτήτων η ΟΙΚΙΠΑ επισημαίνει τα ακόλουθα:

Α) Σύμφωνα με όσα γνωρίζουμε η εκπόνηση ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης για δραστηριότητες εντός ευαίσθητων περιοχών, όπως ζωνών «NATURA», αποτελεί νομική υποχρέωση των ασκούντων τη δραστηριότητα – παρέμβαση και όχι των παρατηρητών της περιβαλλοντικής βλάβης. Κρίνεται μάλιστα απαραίτητο η μελέτη να συνοδεύεται με ετήσια τουλάχιστον καταγραφή και ανάλυση δεδομένων από ειδικευμένους ερευνητές.

Β) Η φωτορύπανση με τεχνητό φωτισμό είναι η κυριότερη βλαπτική παρέμβαση για την άγρια πανίδα και το φυσικό περιβάλλον. Αποτελεί την κύρια αιτία, για την οποία νομικά αποκλείεται η τουριστική και οικιστική δραστηριότητα σε ζώνες υψηλής προστασίας τύπου (Α, Α1), περιοχών «NATURA», όπως ισχύει για τη συγκεκριμένη.

Γ) Συγκεκριμένα: Ο τεχνητός φωτισμός αστικοποιεί το φυσικό περιβάλλον, απομονώνει γεωγραφικά την επικοινωνία των δύο λιμνών Πρόκοπου και Πάπα, καθώς η μετακίνηση των πουλιών γίνεται τη νύχτα. Αυτό σε συνδυασμό με την ύπαρξη των λατομείων του οικισμού και της τουριστικής περιοχής στα Δυτικά στραγγαλίζουν κυριολεκτικά τη φυσική λειτουργία του οικοσυστήματος.

Δ) Όποια και να είναι η τεχνολογία της πηγής φωτισμού, μόνο κατά ένα μικρό ποσοστό ο φωτισμός του λαμπτήρα σε θερμοκρασία χρώματος (Kelvin) βελτιώνει το αποτέλεσμα. Για δε τις ευαίσθητες περιβαλλοντικές περιοχές φωτισμός τοποθετείται, όταν είναι επιτρεπτό, μόνο για λόγους ασφαλείας και χρησιμοποιείται μόνο όποτε κρίνεται απαραίτητο. Επιλέγεται δε ο ελάχιστος απαραίτητος φωτισμός κατά σημείο και όχι για αστικού τύπου «ανάδειξη», ολόκληρης περιοχής.

Επειδή ο συγκεκριμένος αρχαιολογικός χώρος ήταν πάντοτε ενταγμένος αρμονικά στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής, ακόμα και από τα χρόνια της κατοίκησης του, τέτοιου είδους παρέμβαση για την ανάδειξή του, άσχετα με το νομικό καθεστώς που ισχύει, δεν γίνεται να μας βρει σύμφωνους.

Επειδή όμως εσείς ως υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού διαθέτετε την περισσότερη ευαισθησία στην αντιμετώπιση θεμάτων περιβάλλοντος, αναμέναμε μία θετικότερη αντίδραση. Πιστεύουμε πάντως πως για τον συγκεκριμένο αρχαιολογικό χώρο θα ταίριαζαν άλλου τύπου και πνεύματος παρεμβάσεις και δραστηριότητες για την ανάδειξή του, εναρμονισμένες με το εκεί φυσικό τοπίο και περιβάλλον. Τέτοιες παρεμβάσεις και δραστηριότητες μπορούν να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν σε συνεργασία με τον εκεί υπεύθυνο Φορέα Διαχείρισης και άλλους αρμόδιες αρχές προστασίας περιβάλλοντος και επιστημονικούς φορείς και οργανώσεις.

Κατά τη διαδικασία **παρακάμφθηκε ο οικείος Φορέας Διαχείρισης**, όπου από ό,τι γνωρίζουμε, για το συγκεκριμένο δεν του διαβιβάστηκε κανένα αίτημα εξέτασης και γνωμοδότησης, όπως από το νόμο προβλέπεται. Επειδή δε είναι σε εξέλιξη η εποχή αναπαραγωγής και μετανάστευσης, **πρέπει άμεσα να γίνει παύση του φωτισμού**. Ήδη αποικία αναπαραγωγής μελισσουργών (*Merops apiaster*), η νοτιότερη της Ελλάδας, που βρισκόταν σε μικρή απόσταση δυτικά, έχει ήδη εγκαταλείψει την περιοχή.

Στο θέμα παρενέβη και ο Φορέας Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς και Κυπαρισσιακού κόλπου, ο οποίος με επιστολή του στην Εφορία Αρχαιοτήτων Αχαΐας αναφέρει:

«Όπως γνωρίζετε, ο αρχαιολογικός χώρος του Τείχους Δυμαίων βρίσκεται βόρεια της λιμνοθάλασσας Πρόκοπος, απόλυτα εναρμονισμένος με το φυσικό τοπίο της προστατευόμενης περιοχής & εντός της Α' ζώνης του Εθνικού Πάρκου. Η προστατευόμενη περιοχή Υγροτόπων Κοτυχίου – Στροφυλιάς διέπεται από ειδικό καθεστώς διαχείρισης (Διεθνή Σύμβαση Ramsar, Περιοχή Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000: Ζώνες Ειδικής Προστασίας για τα Πουλιά και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, Καταφύγιο Άγριας Ζωής, Εθνικό Πάρκο), που σκοπό έχει την προστασία των σημαντικών βιοτόπων που περιλαμβάνει και τη διατήρηση της υψηλής οικολογικής και αισθητικής της αξίας. Η περιοχή αποτελεί ενδιάμεσο σταθμό για πολλά αποδημητικά πουλιά και φιλοξενεί μια πλούσια ποικιλία φυτών και ζώων, αρκετά από τα οποία χαρακτηρίζονται ως σπάνια ή ως απειλούμενα είδη.

Η πρόσφατη εγκατάσταση φωτισμού (σχετ.1,2,3) στον αρχαιολογικό χώρο, εντός της Ζώνης Α' του Εθνικού Πάρκου και σε περιοχή που φιλοξενεί πληθυσμούς ευαίσθητων ειδών πουλιών & ζώων, δημιουργεί δυνητικά σημαντική όχληση για την πανίδα, καθώς και κινδύνους για τη διατήρηση των προστατευόμενων ειδών και την επίτευξη των στόχων διατήρησης, που έχουν τεθεί για τη συγκεκριμένη περιοχή του δικτύου NATURA 2000. Δεν είναι εις γνώση μας, εάν έχουν μελετηθεί επαρκώς οι δυνητικές αυτές επιπτώσεις στα προστατευόμενα είδη, ούτε είχε ενημερωθεί σχετικά ο Φορέας Διαχείρισης πριν την εγκατάσταση του έργου. Για το λόγο αυτό, παρακαλούμε να μας αποσταλεί η εγκεκριμένη μελέτη για τις φωτεινές πηγές του Τείχους Δυμαίων, προκειμένου ο ΦΔΥΚΣ & ΚΚ να λάβει λεπτομερή γνώση επί του θέματος».

Η επιστολή του Φορέα κοινοποιείται και στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, προκειμένου «Να εξετάσει την αναγκαιότητα κατάταξης του εν λόγω έργου σε κατηγορία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, κατά την παρ. 6 του αρ. 1 του ν.4014/2011, εν όψει των δυνητικά αρνητικών και δύσκολα αντιστρέψιμων επιπτώσεων, που μπορεί να προκληθούν στα ευαίσθητα είδη της περιοχής που είναι χαρακτηρισμένη ως περιοχή Ramsar, Εθνικό Πάρκο, Καταφύγιο Άγριας Ζωής & περιοχή «Natura 2000», όπως είναι η μείωση ή/και τοπική εξαφάνιση πληθυσμών αρπακτικών πουλιών, οι μετακινήσεις νυχτόβιων θηλαστικών, όπως το τσακάλι, η βίδρα, κλπ., λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της πρόληψης».

Η ΟΙΚΙΠΑ επισημαίνει ότι η παραπάνω παρέμβαση είναι αναμενόμενο περισσότερο να μας εκθέσει στους ευρωπαϊκούς θεσμούς περιβάλλοντος σε αναμενόμενο έλεγχο και καταδίκη της χώρας μας, παρά να προβάλει την περιοχή, γι' αυτό και ζητά την επανεξέταση του θέματος από την Εφορία Αρχαιοτήτων.

Το θέμα ανέδειξαν με δημοσιεύματά τους το σύνολο σχεδόν των έντυπων και ηλεκτρονικών τοπικών μέσων ενημέρωσης. Θετική ήταν η αντίδραση της κ. **Αναστασίας Κουμούση**, αρχαιολόγου – βυζαντινολόγου και διευθύντριας της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αχαΐας, η οποία σε δηλώσεις της στην εφημερίδα «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» ανέφερε μεταξύ άλλων:

«Δεν είναι στις προθέσεις μας η αντιπαράθεση και η αντιδικία. Εμείς θα επιδιώξουμε να γίνει το καλύτερο δυνατό. Γι' αυτό θα ζητήσω να μου πουν πότε ακριβώς δημιουργεί πρόβλημα ο φωτισμός. Επισημαίνω, ακόμα, ότι ενώ στο έγγραφο της ΟΙΚΙΠΑ γίνεται αναφορά για υπαρκτό κίνδυνο, στο αντίστοιχο του Φορέα, που είναι πολύ πιο προσεκτικό, γίνεται αναφορά για δυνητικό κίνδυνο... Ο νόμος είναι σαφέστατος. Μόνο εάν καταταχθεί ένα έργο, υπάρχουν απαιτήσεις από τη Natura. Χωρίς να καταταχθεί, δεν μπορεί να ζητηθεί τίποτα. Επειδή, όμως, εγώ κατανοώ τις αγωνίες τους, θα περιμένω να με ενημερώσουν πότε υπάρχει το πρόβλημα. Ποια εποχή, ποιες μέρες, ποιες ώρες. Και είμαστε πρόθυμοι να κάνουμε ό,τι καλύτερο».

